

*Sygn. akt VII U 560/20*

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2021 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy  
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant sekr. sądowy Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 marca 2021 r. w Warszawie

sprawy M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 6 marca 2020 r. nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 6 marca 2020 r. nr (...), w ten sposób, że stwierdza, że M. K. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega w dalszym ciągu obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 4 listopada 2018 roku,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. na rzecz odwołującej M. K. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Renata Gąsior

## UZASADNIENIE

M. K. w dniu 14 kwietnia 2020 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 6 marca 2020 r., nr: (...) zarzucając jej naruszenie art. 83 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1 i art. 13 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 3 ustawy Prawo przedsiębiorców oraz art. 83 k.c. poprzez ich nieprawidłowe zastosowanie oraz wykładnię. Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, że podlegała nieprzerwanie obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu lub jej uchylenie w całości i przekazanie sprawy do organu rentowego bądź ewentualnie w przypadku braku podstaw do jej uchylenia, przyjęcie, że nie podlegała w/w ubezpieczeniom od 8 stycznia 2020 r.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że od 1 października 2009 r. prowadziła działalność gospodarczą polegającą na obsłudze stacji benzynowych. W tym celu w dniu 19 października 2019 r. zawarła umowę o współpracy ze spółką (...), dzięki której prowadziła stację benzynową znajdującą się przy ul. (...) w W.. Następnie od dnia 1 marca 2011 r. rozpoczęła także prowadzenie drugiej stacji benzynowej położonej przy ul. (...) w Z.. Stwierdziła, że współpraca ze spółką (...) trwała nieprzerwanie do 2016 r., ponieważ w dniu 30 kwietnia doszło do rozwiązania umowy o współpracy ze względu na pogorszenie jej stanu zdrowia. W jej ocenie nie było możliwe zatrudnienie innej osoby do

świadczenia usług, ponieważ stacje benzynowe są czynne 24 godziny na dobę 7 dni w tygodniu, co wymaga pełnego zaangażowania i pracy w trybie ciągłym. Ponadto zaakcentowała, że jako przedsiębiorca odpowiada całym swym majątkiem, a co za tym idzie nie mogłaby zlecić prowadzenia działalności gospodarczej osobom trzecim. Odwołująca podniosła, że od 27 maja 2016 r. przebywała na zwolnieniach lekarskich, w czasie których zaszła w ciążę, co wykluczyło prowadzenie firmy ze względu na ogólny stan jej zdrowia. Od 29 stycznia 2018 r. ubezpieczona przebywała na urlopie macierzyńskim, podczas którego podjęła leczenia psychiatrycznie uniemożliwiające jej prowadzenia działalności gospodarczej po jego zakończeniu. Następnie w kwietniu 2018 r. zaszła w drugą ciążę, w efekcie czego urodziła dziecko w dniu 21 grudnia 2018 r. Podkreśliła, że okres zwolnień chorobowych był nieprzerwany. Nie mogła przedstawić dowodów świadczących o prowadzeniu działalności gospodarczej, ponieważ korzystała ze zwolnień lekarskich od początku 2018 r. Odwołująca uznała, że skoro przebywała na zwolnieniach lekarskich i urlopach macierzyńskich, to nie mogła wygenerować żadnych kosztów ani dochodów z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Zaznaczyła też, że jej czynności nie mogły być uznane za pozorne, bowiem fizycznie nie prowadziła swojej firmy. W jej ocenie zawsze terminowo opłacała składki, zaś organ rentowy nie podejmował wobec niej żadnych czynności wyjaśniających (odwołanie z dnia 14 kwietnia 2020 r., k. 3-8 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od ubezpieczonej na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Organ rentowy stwierdził, że odwołująca od 27 maja 2016 r. zaczęła korzystać z długotrwałych zwolnień lekarskich, zaś nie pobierała zasiłków w okresach od 20 stycznia 2018 r. do 6 lutego 2018 r., od 4 listopada 2018 r. do 6 listopada 2018 r., od 24 listopada 2018 r. do 25 listopada 2018 r. oraz od 1 grudnia 2018 r. do 20 grudnia 2018 r. W jego ocenie ubezpieczona nie wykonywała działalności gospodarczej, gdyż nie wykazała spełnienia przesłanek zawartych w art. 3 ustawy Prawo przedsiębiorców. ZUS zaakcentował, że przedsiębiorca w okresach zakończenia pobierania zasiłków powinien podejmować próby aktywowania działalności gospodarczej poprzez nawiązywanie kontaktów z potencjalnymi klientami czy reklamę. Jego zdaniem prowadzenie działalności gospodarczej powinno nastawione być na osiągnięcie zysku, a zatem ubezpieczona mogła podjąć czynności zmierzające do jej aktywnego wykonywania w okresie od 1 grudnia 2018 r. do 20 grudnia 2018 r. ZUS uznał, że od dnia 4 listopada 2018 r. brak było jakiegokolwiek przejawu aktywności zawodowej odwołującej w ramach zgłoszonej działalności gospodarczej. W związku z tym podkreślił, że działalność gospodarcza odwołującej nie była prowadzona w sposób stały, zorganizowany, planowy i zarobkowy (odpowiedź na odwołanie z dnia 11 maja 2020 r., k. 112-113 a. s.).

#### **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

M. K. w latach 2000-2009 była zatrudniona w firmie (...) na stanowisku kierownika stacji. Następnie (...) zaproponował odwołującej współpracę, której warunkiem było założenie przez nią własnej działalności gospodarczej. Proces przejścia stacji trwa kilka miesięcy, ponieważ związany jest z przeprowadzeniem audytów, remanentów oraz z pozyskaniem pracowników (zeznania świadka A. K. i odwołującej, k. 167-172 a. s.).

Ubezpieczona w dniu 1 października 2009 r. rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej pod nazwą „(...)” z siedzibą w W.. Przeważającym zakresem prowadzenia firmy była sprzedaż paliw, rud, metali i chemikaliów przemysłowych ( wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, k. 148 a. s.).

Odwołująca w dniu 19 października 2009 r. zawarła umowę z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G.. Zgodnie z umową ubezpieczona została zobowiązana do stałego świadczenia usług polegających na dokonywaniu czynności faktycznych i prawnych związanych z prowadzeniem Stacji (...), w szczególności poprzez:

- objęcie w dzierżenie stacji (...) w celu zapewnienia prowadzenia sprzedaży towarów i usług klientom i wykonywanie obowiązków związanych z jej władaniem;

- stałą pieczę nad stanem stacji (...), w tym poprzez wykonywanie czynności związanych z jej utrzymaniem w dobrym stanie, w szczególności zgodnie z obowiązującymi przepisami;

- prowadzenie działalności handlowo-usługowej stacji (...) poprzez dokonywanie sprzedaży produktów (...) i produktów sklepowych, wykonywanie obowiązków wynikających z umów zawartych przez (...) z jego dostawcami dotyczących działalności stacji oraz zapewnienie dostępu klientów do asortymentu sieciowego i prowadzenie sprzedaży towarów do niego należących.

Na mocy umowy odwołująca ponosiła odpowiedzialność za jakiegokolwiek szkody, koszty utrzymania i odtworzenia spowodowane przez nią, jej pracowników lub inne osoby, przy pomocy których będzie wykonywać określone obowiązki. M. K. bez zgody (...) Paliwa wyrażonej na piśmie nie mogła prowadzić działalności, która nie jest przewidziana w umowie lub podręczniku operacyjnym. Odwołująca została również zobowiązana do utrzymywania zarejestrowanej działalności gospodarczej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. W przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia umowy ubezpieczona miała dokonać najpóźniej w tym dniu czynności koniecznych do wykreślenia stacji (...) jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej oraz zmiany aktów prawnych organów administracji publicznej związanych z tą działalnością. Do tego czasu (...) miała prawo wstrzymać się z wykonaniem swoich świadczeń oraz zażądać świadczenia odszkodowawczego w kwocie 1.000,00 złotych za każdy dzień zwłoki. Odwołująca nie mogła przenieść praw wynikających z umowy na określoną umowę trzecią, chyba że (...) wyraziłaby zgodę pod rygorem nieważności na piśmie. W takim przypadku osoba trzecia nie może powoływać się na prawa wynikające z zawartych postanowień umownych. Umowa została zawarta na czas określony do 31 października 2010 r., a następnie była systematycznie przedłużana (umowa z dnia 19 października 2009 r., k. 11-28 a.s.).

Oprócz prowadzenia stacji przy ul. (...) w W., odwołująca również przejęła drugą stację w 2011 r. w Z., którą zarządzała przez kilka lat (zeznania świadka A. K., k. 167-170 a. s.).

Odwołująca od 2015 r. deklarowała podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie 9.000,00 złotych, którą opłacała przez okres ponad jednego roku (zeznania odwołującej, k. 170-172).

Z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej odwołująca osiągnęła:

- w 2015 r. przychód w kwocie 406.769,40 złotych przy kosztach uzyskania dochodu w kwocie 359.556,48 złotych, co stanowiło dochód w kwocie 47.212,92 złotych;

- w 2016 r. przychód w kwocie 179.302,07 złotych przy kosztach uzyskania dochodu w kwocie 192.822,52 złotych, co stanowiło stratę w kwocie 13.520,45 złotych (zeznania podatkowe, k. 33-97 a. s.).

Ubezpieczona wraz z mężem od kilku lat starali się o dziecko. Odwołująca przeżyła ostatnią miesiączkę w dniu 5 maja 2016 r., ponieważ zaszła w ciążę w wyniku dokonania zabiegu In vitro. Ciąża została uznana za zagrożoną. Mając na uwadze powyższe, ubezpieczona rozpoczęła korzystanie ze zwolnień lekarskich od 27 maja 2016 r. W okresie powstania niezdolności do pracy odwołująca miała zamiar, aby jej zastępca zatrudniony na stanowisku pracownika stacji przejął prowadzenie działalności gospodarczej, lecz na powyższe nie wyraziła zgody (...). W związku z tym odwołująca zakończyła współpracę z (...) w dniu 30 maja 2016 r., ponieważ nie wyrażono zgody na prowadzenie stacji przez osobę będącą w ciąży (dokumentacja medyczna, k. 110-108 a. s., protokół przekazania Stacji (...), k. 31-32 a. s., zeznania świadka A. K. i odwołującej, k. 167-172 a. s.).

Ubezpieczona była niezdolna do pracy i z tego tytułu miała przyznane prawo do zasiłku chorobowego m.in. w okresach: od 27 maja 2016 r. do 30 stycznia 2017 r., od 7 lutego 2018 r. do 3 listopada 2018 r., od 7 listopada 2018 r. do 23 listopada 2018 r., od 26 listopada 2018 r. do 30 listopada 2018 r. oraz od 20 grudnia 2019 r. do 31 marca 2020 r. Jednocześnie korzystała z zasiłków macierzyńskich w okresach: od 31 stycznia 2017 r. do 29 stycznia 2018 r. oraz od 21 grudnia 2018 r. do 19 grudnia 2019 r. Odwołująca w trakcie pierwszego zasiłku macierzyńskiego podjęła leczenie psychiatryczne, w wyniku którego była niezdolna do pracy w okresie pomiędzy ukończeniem jego pobierania, a zajściem w drugą ciążę. Ubezpieczona nie korzystała ze zwolnienia lekarskiego w grudniu 2019 r., ponieważ uzyskała informację od organu rentowego, że wyczerpała okres zasiłkowy i nie zostanie jej wypłacony zasiłek chorobowy. Odwołująca nie prowadziła działalność gospodarczej, która została ostatecznie zawieszona w dniu 27 maja 2020 r.,

jednakże przez cały ten okres miała kontakt z prezesami (...) (zestawienie korzystania przez odwołującą ze zwolnień lekarskich, k. 121-122 a. s., zeznania świadka A. K. i odwołującej, k. 167-172 a. s.).

Ubezpieczona w dniach 31 stycznia 2017 r. oraz 21 grudnia 2018 r. urodziła dzieci (odpisy skrócone aktu urodzenia, k. 128-129 a. s.).

Odwołująca będąca współnikiem w spółce o skróconej nazwie „(...)” prowadzonej przez jej męża A. K., posiada 1% udziałów. Z tego tytułu osiągnęła w 2017 r. przychód w kwocie 814,70 złotych przy kosztach uzyskania przychodów w kwocie 1.268,15 złotych, co stanowiło stratę w kwocie 453,45 złotych oraz w 2018 r. przychód w kwocie 534,44 złotych przy kosztach uzyskania przychodów w kwocie 683,90 złotych, co stanowiło stratę w kwocie 149,46 złotych. Nadto z tytułu zasiłków chorobowych i macierzyńskich odwołująca uzyskała 49.806,76 złotych za 2016 r., 81.804,26 złotych za 2017 r., 71.966,28 złotych za 2018 r., 79.940,60 złotych za 2019 r. Ubezpieczona od dnia 27 maja 2016 r. nie uzyskała żadnych przychodów z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej ( zeznania podatkowe, k. 33-97 a. s., zeznania świadków A. S. i A. K., k. 159-160 i 167-170 a. s.).

W dniu 27 marca 2020 r. dokonano zmian w CEIDG. W zakresie prowadzonej firmy usunięto działalność agentów zajmujących się sprzedażą paliw, rud, metali i chemikaliów. Jednocześnie dodano sprzedaż detaliczną paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw oraz działalność związaną z gramami losowymi i zakładami wzajemnymi ( dokonane zmiany w CEIDG, k. 149 a. s.).

Ubezpieczona zawiesiła działalność gospodarczą w dniu 31 marca 2020 r. z uwagi na wprowadzony stan epidemii w naszym kraju (wydruk z CEIDG, k. 154 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w dniu 7 lutego 2020 r. zawiadomił M. K. o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie ustalenia obowiązku podlegania przez nią ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 6 marca 2020 r., nr: (...) na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 83 § 1 k.c. i art. 3 ustawy Prawo Przedsiębiorców. Na mocy decyzji ustalono, że odwołująca, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 4 listopad 2018 r. ZUS zajął tożsame stanowisko, jak w odpowiedzi na odwołanie (zawiadomienie z dnia 7 lutego 2020 r. i decyzja z dnia 6 marca 2020 r., akta ZUS).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych, zeznań świadków A. S. i A. K. oraz odwołującej.

Dokumenty przedstawione przez stronę odwołującą, w szczególności w toku zainicjowanego postępowania sądowego oraz przez organ rentowy były wiarygodne. Z ich treści wynikało, że ubezpieczona od początku założenia działalności gospodarczej w dniu 1 października 2009 r. poczyniła odpowiednie środki i działania w celu jej prowadzenia. Z zaprezentowanych dowodów wynika również, że ubezpieczona w czasie, odkąd była długotrwale niezdolna do pracy w trakcie dwóch ciąż oraz kiedy korzystała z zasiłków macierzyńskich, nie podejmowała żadnych czynności związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Potwierdzeniem uzyskanych dochodów były przedstawione dokumenty wskazujące, że osiągała zysk z tego tytułu jedynie do 2016 r. Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że od połowy 2016 r., z czterema krótkimi przerwami odwołująca, była niezdolna do pracy. Jedna z przerw przypadła przed urodzeniem pierwszego dziecka, zaś trzy pozostałe przed narodzinami drugiego dziecka. Dlatego też, co jest logiczne, nie osiągnęła w tym zakresie żadnego dochodu mając na uwadze specyfikę działalności gospodarczej oraz wykonywany zakres czynności, dla których została zarejestrowana. Przychody za lata 2017-2018 ubezpieczona uzyskała z tytułu posiadania 1% udziału w spółce prowadzonej przez jej męża. Od dnia 7 maja 2016 r. odwołująca nie uzyskiwała dochodów z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Na wiarygodność w tym zakresie zasługują zeznania wszystkich świadków, których twierdzenia wzajemnie pokrywały się i były spójne. Sąd też uznał za w pełni wiarygodne

zeznania odwołującej w całości, bowiem korelowały zarówno z dokumentacją zawartą w aktach sprawy, jak i z zeznaniami świadków, których organ rentowy nie zakwestionował w toku procesu.

Tak zgromadzony i oceniony materiał dowodowy stanowił podstawę dla rozstrzygnięcia w rozpatrywanej sprawie.

### **Sąd zważył, co następuje:**

Odwołanie M. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. 6 marca 2020 r., nr: (...), jako w pełni uzasadnione, zasługiwało na uwzględnienie.

Odwołująca żądała w toku postępowania sądowego objęcia jej obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym, rentowym i wypadkowemu od dnia 4 listopada 2018 r. Organ rentowy zaś stanął na stanowisku, że działania podjęte przez ubezpieczoną nie potwierdzają prowadzenia działalności gospodarczej w sposób zorganizowany i ciągły.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność. Na podstawie art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej. W myśl art. 11 ust. 2 ustawy, dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy. Jak stanowi art. 12 ust. 1 ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. W świetle art. 13 pkt 4 ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Definicję działalności gospodarczej zawiera zaś art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo Przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r., poz. 1292), zgodnie z którym działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Zatem ustawodawca uzależnił prowadzenie działalności gospodarczej od spełnienia trzech kryteriów, tj. zorganizowania, zarobkowości i ciągłości.

Na gruncie obowiązujących przepisów prawa został zaprezentowany pogląd wskazujący na możliwość wyodrębnienia materialnego i formalnego aspektu zorganizowania działalności gospodarczej. Cechę zorganizowania działalności gospodarczej należy wiązać głównie z jej zorganizowaniem w aspekcie materialnym, a przede wszystkim z faktem dysponowania przez dany podmiot środkami niezbędnymi do realizacji założonego celu zarobkowego i podejmowaniem działań ukierunkowanych na jego osiągnięcie. Istnienie takiego powiązania świadczy o zorganizowanym charakterze działalności gospodarczej. W konsekwencji do stwierdzenia, że działalność ma charakter zorganizowany wystarczy dysponowanie przez podmiot środkami, które pozwalają na faktyczne podejmowanie działań służących realizacji założonego przez ten podmiot celu zarobkowego. Zorganizowanie działalności gospodarczej w płaszczyźnie materialnej odbywa się przykładowo przez zapewnienie kapitału, lokalu, środków biurowych, maszyn, sprzętu, technologii, zatrudnienia pracowników, przedsięwzięcie działań o charakterze marketingowym oraz przez podejmowanie działań zmierzających do uzyskania i utrzymania wymaganych kwalifikacji niezbędnych ze względu na rodzaj wykonywanej działalności (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2016 r., sygn. akt I UK 65/15 oraz z dnia 16 lutego 2016 r., sygn. akt I UK 77/15).

W ocenie Sądu Okręgowego element zorganizowania działalności gospodarczej prowadzonej przez odwołującą został spełniony w niniejszej sprawie. Należy zaznaczyć, że ubezpieczona już od października 2009 r., a więc jedenaście lat wcześniej, rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej. Odwołująca wówczas zawarła w ciągu dwóch lat dwie umowy ze spółką (...), których przedmiotem było prowadzenie stacji. Ubezpieczona w od 2009 r. prowadziła stację przy ul. (...) w W. a od 2011 r. przy ul. (...) w Z.. W tym czasie również zatrudniała pracowników obsługujących obie stacje. Zatem należy uznać, że odwołująca poczyniła odpowiednie działania w celu prowadzenia działalności

gospodarczej, co wypełnia w całości kryterium zorganizowania. W okresach zdolności do pracy do maja 2016 r. zajmowała się realizacją zawartych wcześniej umów ze spółką państwową.

Sąd doszedł do wniosku, że zgromadzony materiał dowodowy stanowił podstawę do uznania, że celem odwołującej było uzyskanie przychodu, który miała zamiar wypracować poprzez prowadzenie stacji (...). Zarobkowy charakter działalności gospodarczej należy wiązać z towarzyszącym tej działalności zamiarem jego osiągnięcia. Działalność jest zarobkowa, jeżeli jest prowadzona w celu osiągnięcia dochodu (wyrok Naczelnego Sądu Apelacyjnego z dnia 26 września 2008 r., sygn. akt II FSK 789/07).

Kryterium zorganizowania i zarobkowości prowadzonej działalności gospodarczej przez odwołującą było niewątpliwie spełnione do chwili, w której została uznana za długotrwale niezdolną do pracy. Od dnia 27 maja 2016 r. ubezpieczona nie mogła prowadzić swojej firmy, ponieważ uznano, że jej cięża jest zagrożona. Wówczas kilka dni później doszło do zerwania współpracy z firmą (...), która nie wyraziła zgody, aby działalność została warunkowo przejęta przez inną osobę na zastępstwo. W tym kontekście bez znaczenia pozostaje fakt osiągnięcia dochodu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, nawet jeżeli nie przynosi ona zarobku, bowiem nie przestaje być wówczas działalnością gospodarczą. O zarobkowym charakterze działalności decyduje dążenie do osiągnięcia zarobku. Nie jest natomiast konieczną cechą definiującą działalność gospodarczą kryterium dochodowości (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1992 r., sygn. akt III CZP 134/92).

W pełni logicznym jest w ocenie Sądu, że ubezpieczona nie mogła wypracować żadnego zysku, ponieważ faktycznie nie prowadziła działalności gospodarczej. Wymaga podkreślenia, że nie jest istotne, czy zarobek zostanie osiągnięty ani w jakim zakresie. Również ewentualna okoliczność, że firma przynosi straty, nie pozbawia jej statusu działalności gospodarczej. Określenie celu zarobkowego ma wymiar subiektywny i mieści się w sferze zamiaru danego podmiotu, a zarobkowy charakter działalności nie ulega zmianie tak długo, jak przedsiębiorca ma na względzie osiągnięcie zarobku z tej działalności nawet w dalszej perspektywie czasowej. W ocenie Sądu brak osiągniętego zarobku przez ubezpieczoną w krótkotrwałych przerwach pomiędzy okresami niezdolności do pracy faktycznie nie pozwalał na stwierdzenie, że była ona rentowna. Jednakże zgodnie z przytoczonym orzecznictwem to cel i zamiar przedsiębiorcy wyznacza oraz decyduje o spełnieniu przesłanki zarobkowości. W rozpatrywanej sprawie ubezpieczona miała niewątpliwie utrudnione zadanie osiągnięcia zysku, ponieważ długi okres korzystała z różnego rodzaju zasiłków, które były spowodowane jej dwukrotną ciężką.

Pierwsza z przerw pomiędzy okresami niezdolności do pracy nastąpiła pomiędzy 30 stycznia 2018 r. a 6 lutego 2018 r. Co istotne, wówczas organ rentowy miał możliwość wyłączenia odwołującą z ubezpieczeń społecznych, czego jednak nie uczynił. Dopiero kolejne przerwy pomiędzy okresami zasiłkowymi stanowiły dla organu rentowego podstawę do wydania zaskarżonej decyzji. W szczególności już pierwsza przerwa pomiędzy 4 a 6 listopada 2018 r. była w ocenie ZUS wystarczająca do uznania, że ubezpieczona nie spełniła w tym okresie przesłanek związanych z prowadzeniem firmy. Dla uporządkowania należy dodać, że kolejne przerwy zaszły w okresach od 24 listopada 2018 r. do 25 listopada 2018 r. (weekend) oraz od 1 grudnia 2018 r. do 20 grudnia 2018 r. Niebagatelne znaczenie ma, że ubezpieczona już dzień później urodziła dziecko i rozpoczęła korzystanie z zasiłku macierzyńskiego. W tym zakresie nie można przypisać winy ubezpieczonej, bowiem nie miała wpływu na fakt, że w tych okresach nie mogła faktycznie prowadzić działalności gospodarczej. Istotnym jest, że zamiarem odwołującej było korzystanie z zasiłku chorobowego aż do momentu urodzenia drugiego dziecka. Organ rentowy wydając rozstrzygnięcie w sprawie wskazywał, że podczas długiej przerwy między niezdolnościami do pracy w okresie od 1 grudnia 2018 r. do 20 grudnia 2018 r. ubezpieczona nie wykazała, aby podejmowała jakiegokolwiek czynności nastawione na osiągnięcie zysku przez firmę. W tym kontekście fundamentalne znaczenie ma zakres prowadzonej działalności przez odwołującą, a także stan faktyczny ustalony w sprawie. Nie należy pomijać faktu, że organ rentowy nie przyznałby odwołującej prawa do zasiłku chorobowego za ostatni z w/w okresów, gdyż jej okres zasiłkowy został wyczerpany. Wobec powyższego ubezpieczona nie przedstawiła zwolnienia do organu rentowego, pomimo że faktycznie była niezdolna do pracy. Również w pozostałych okresach wskazanych powyżej należy uznać, że odwołująca nie mogła prowadzić swojej działalności ze względu na zagrażającą życiu dziecka ciężką. Oczywistym jest, że odwołująca w wyniku własnego zaniechania nie przedstawiła zwolnień lekarskich obejmujących trzy okresy, które stanowiły podstawę rozstrzygnięcia organu rentowego w sprawie. Natomiast wyciągnięcie z

tego powodu tak daleko idących konsekwencji w postaci wyłączenia odwołującej z ubezpieczeń społecznych jest nieadekwatne w kontekście dokonanych ustaleń w toku procesu.

W ocenie Sądu odwołująca już kilka lat wcześniej prowadziła działalność gospodarczą związaną z obsługiwaniem stacji należących do (...). Przez okres od 1 października 2009 r. aż do 26 maja 2016 r. opłacała składki na ubezpieczenia społeczne. Należy podkreślić przy tym, że wysokość podstawy wymiaru składek została podwyższona do maksymalnej przez ubezpieczoną na ponad rok przed zajściem w ciążę. W kontekście ustaleń związanych z niewielką szansą na zajście w ciążę nie można wysnuć wniosku, że ta czynność była podjęta dla pozorów w celu uzyskania wysokich świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W chwili zajścia w ciążę odwołująca była niezdolna do pracy. Po urodzeniu dziecka rozpoczęła korzystanie z zasiłku macierzyńskiego, w czasie którego rozpoczęła leczenie psychiatryczne, co przełożyło się na jej niezdolność do pracy w dalszym czasie. Następnie ponownie zaszła w ciążę, w wyniku której kolejny raz była niezdolna do pracy. Abstrahując od okoliczności związanych z wyczerpaniem okresu zasiłkowego, należy wskazać, że ubezpieczona nie mogła prowadzić firmy ze względu na ciążę zagrażającą zdrowiu dziecka. Nie należy pomijać faktu, że odwołująca utrzymywała stały kontakt ze spółką (...), aby w każdej chwili zdecydować się na kontynuację działalności. Nadto nie było jej zamiarem całkowite zaprzestanie prowadzenia firmy, gdyż w jej planach było przekazaniem swoich praw i obowiązków innej osobie. Odwołująca nie mogła przenieść praw wynikających z umowy na określoną umowę trzecią, ponieważ (...)nie wyraziła na powyższe zgody. Na mocy umowy odwołująca ponosiła odpowiedzialność za jakiegokolwiek szkody, koszty utrzymania i odtworzenia spowodowane przez nią, jej pracowników lub inne osoby, przy pomocy których będzie wykonywać określone obowiązki. Zatem mając na uwadze zagrożenie własnego zabezpieczenia praw ubezpieczona mogłaby ponieść straty z tego tytułu, nie osiągając przy tym jakichkolwiek korzyści.

Jednakże w zaistniałej sytuacji dalsze prowadzenie firmy było niemożliwe, ponieważ ubezpieczona była w zaawansowanej ciąży. Profil prowadzonej przez nią działalności nie był związany ze sprzedażą produktów w internecie, który w każdej chwili można byłoby kontynuować. W tym przypadku do przejęcia stacji paliw potrzebne jest zainicjowanie całego procesu, który trwa kilka miesięcy. Zatem poczynienie jakichkolwiek kroków przez odwołującą w celu pozyskania nowej stacji byłoby całkowicie nieracjonalne i pozbawione logiki z punktu widzenia urodzenia przez nią dziecka zaledwie miesiąc później.

Cecha ciągłości działalności gospodarczej wiąże się zazwyczaj ze stałością, powtarzalnością i regularnością jej wykonywania oraz jednocześnie przeciwstawia się ją działalności jednorazowej, okazjonalnej i sporadycznej. Nie jest jednak ona tożsama z obowiązkiem nieprzerwywania działalności. O ciągłości działalności gospodarczej nie decyduje fakt prowadzenia jej w sposób nieprzerwany, czy przez określony czas, ale zamiar wykonywania w taki sposób. Ciągłość musi być elementem zamiaru podmiotu podejmującego działalność gospodarczą (wyrok Wojewódzkiego Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 16 sierpnia 2012 r., sygn. akt II SA/Po 427/12). Zamiar ten powinien obejmować powtarzalność określonych czynności w celu osiągnięcia dochodu i co do zasady z góry nieokreślony czas wykonywania takiej działalności (wyrok Naczelnego Sądu Apelacyjnego z dnia 28 kwietnia 2011 r., sygn. akt II OSK 333/11 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 2008 r., sygn. akt I UK 208/07). Fakt, że o prowadzeniu działalności gospodarczej decyduje zamiar jej ciągłego i powtarzalnego wykonywania nakazuje przyjąć, że objęta takim zamiarem działalność nie utraci swojego statusu, nawet jeżeli faktycznie wykonywana była przez bardzo krótki czas. W takim ujęciu dla uznania danej firmy za działalność gospodarczą nie jest nawet konieczne, aby objęty nią cykl gospodarczy powtórzył się chociażby jeden raz. W przypadku działalności gospodarczej nie jest zatem wymagana cecha ciągłości w ścisłym znaczeniu, tylko rodzajowa powtarzalność (wyrok Wojewódzkiego Sądu Apelacyjnego w Gliwicach z dnia 10 czerwca 2008 r., sygn. akt I SA/Gl 886/07 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2015 r., sygn. akt I UK 207/14). Nie budzi w związku z tym kontrowersji fakt, że wykonywanie działalności gospodarczej może być w zasadzie w dowolnym momencie zakończone. Możliwość ta wynika z zasady wolności gospodarczej. Wobec czego nie jest wykluczone podjęcie działalności gospodarczej przejawiającej zamiar wykonywania jej w sposób ciągły, a następnie rozpoczęcie jej wykonywania i zakończenie jej po krótkim czasie, wynikające z zasady wolności gospodarczej. Ani ustawodawca, ani orzecznictwo czy doktryna nie wprowadzają przy tym wymogu minimalnej długości prowadzenia działalności gospodarczej.

Ciągłość działalności gospodarczej można rozpatrywać w trzech aspektach, tj. czasowym, celowym i podstawy utrzymania. Element ciągłości świadczy o względnie stałym zamiarze wykonywania działalności gospodarczej, co nie wyklucza możliwości prowadzenia jej tylko sezonowo lub do czasu osiągnięcia postawionego przez dany podmiot celu. Ustawodawcy chodziło bowiem o wyeliminowanie z pojęcia działalności gospodarczej przedsięwzięć o charakterze incydentalnym i sporadycznym. Do zachowania ciągłości wystarczające jest, aby z całokształtu okoliczności wynikał zamiar powtarzania określonego zespołu konkretnych działań w celu osiągnięcia efektu w postaci zarobku. Powinna to być działalność stała, planowa (celowa), przy czym obojętne jest, czy plan obejmuje dłuższy czy krótszy okres. Nie jest natomiast wymagane nieprzerwane prowadzenie działalności. Planowe i celowe przerwy w działalności, uzależnione od jej charakteru, koniunktury, warunków pracy nie mają istotnego znaczenia, jeżeli nie oznaczają definitywnego zaprzestania prowadzenia działalności (wyrok Wojewódzkiego Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 27 kwietnia 2005 r., sygn. akt I SA/Wr 3237/03). Działalność gospodarcza to sfera aktywności nieograniczonej czasowo, która nie powinna być wykonywana incydentalnie, jednorazowo lub okazjonalnie, lecz zarazem nie traci waloru ciągłości działalność, w ramach której nastąpiły sytuacje związane z faktycznym czasowym nie wykonywaniem czynności, nawet gdyby był to stan długotrwały.

Zdaniem Sądu Okręgowego długotrwałe przerwy w prowadzeniu firmy przez odwołującą były spowodowane okolicznościami całkowicie od niej niezależnymi. Organ rentowy nie kwestionował zasadności korzystania przez ubezpieczoną z zasiłków chorobowych i macierzyńskich. W ocenie Sądu czasowe okresy niezdolności do pracy odniosły swój wymierny skutek w postaci zahamowania rozwoju działalności gospodarczej. Jednakże całość okoliczności występujących w niniejszej sprawie nie przesądza o naruszeniu elementu ciągłości prowadzonej firmy. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się ponadto, że prowadzenie działalności gospodarczej w okresie ciąży, nawet gdyby głównym motywem jej prowadzenia było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego, nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem. Stwierdza się ponadto w odniesieniu do ciągłości prowadzenia działalności gospodarczej, że nie każda przerwa stanowi uzasadnienie dla wyłączenia z obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu tej działalności (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 11 stycznia 2005 r., sygn. akt I UK 105/04, z dnia 30 listopada 2005 r., sygn. akt I UK 95/05, z dnia 16 maja 2006 r., sygn. akt I UK 289/05, z dnia 9 czerwca 2006 r., sygn. akt III UK 38/06, z dnia 27 czerwca 2006 r., sygn. akt I UK 340/05, z dnia 19 marca 2007 r., sygn. akt III UK 133/06, z dnia 14 września 2007 r., sygn. akt III UK 35/07, z dnia 4 stycznia 2008 r., sygn. akt I UK 208/07 oraz z dnia 4 kwietnia 2008 r., sygn. akt I UK 293/07). Stan ciąży sam w sobie nie wyklucza ciągłości podjętej działalności, natomiast braku podstawowej cechy ciągłości działalności gospodarczej można dopatrzeć się w przypadku, gdy od początku wysoce wątpliwe będzie rozpoczęcie i prowadzenie działalności, a tę wątpliwość można wywieść ze stanu zdrowia osoby zgłaszającej się do ubezpieczenia społecznego, a przede wszystkim jej świadomości co do niemożliwości prowadzenia działalności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2017 r., sygn. akt II UK 573/16).

Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczona podejmowała w sposób ciągły i zorganizowany czynności w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej. Były to zarówno czynności przygotowawcze do podjęcia działalności, dotyczące zgłoszenia firmy, mające na celu umożliwienie jej faktycznego rozpoczęcia oraz świadczenia usług w branży paliwowej. Okoliczności związane z częstym korzystaniem z zasiłków również pozostają bez znaczenia dla oceny zasadności odwołania z uwagi na fakt, że działalność została faktycznie podjęta i była prowadzona do momentu rozpoczęcia korzystania ze zwolnienia lekarskiego. Dodatkowo nie ma określonej w przepisach żadnej cezury czasowej, która wskazuje w jakim okresie ciąży można, a kiedy nie wolno podejmować działalności gospodarczej. Skoro z faktem rozpoczęcia działalności gospodarczej, zgłoszenia oraz opłacenia stosownej składki, przepisy ustawy wiążą obowiązkowe podleganie ubezpieczeniom emerytalno-rentowemu, wypadkowemu i chorobowemu, to jej podjęcie w celu objęcia ubezpieczeniami i ewentualnej możliwości korzystania w przyszłości ze świadczeń z takich ubezpieczeń nie jest obejściem prawa. Prawną doniosłość ma jedynie zamiar obejścia prawa przez formalne zgłoszenie faktu podjęcia działalności gospodarczej bez rzeczywistego podejmowania czynności składających się na jej prowadzenie, a ujawnionych w ewidencji, jako przedmiot działalności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 20 września 2016 r., sygn. akt III AUa 560/16). Ubezpieczona miała



zamiar kontynuować działalność gospodarczą, lecz uniemożliwiło jej powstanie niezdolności do pracy związanej z macierzyństwem.

Na marginesie rozważań prawnych w ocenie Sądu wymaga zaznaczenia, że odwołująca nie podejmowała żadnych czynności przy prowadzeniu działalności gospodarczej od 27 maja 2016 r. Przychód uzyskany w późniejszych latach był związany z posiadaniem 1% udziału w spółce prowadzonej przez jej męża. W związku z powyższym Sąd nie znalazł żadnych podstaw dla wyłączenia odwołującej z ubezpieczeń społecznych od 4 listopada 2018 r.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c., jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w myśl art. 98 k.p.c. w treści punktu 2 wyroku, w myśl którego strona przegrywająca sprawę ma obowiązek zwrócić koszty na żądanie jej przeciwnika procesowego. Na tej podstawie zasądzono od organu rentowego na rzecz odwołującej kwotę 180,00 złotych zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

SSO Renata Gąsior

## ZARZĄDZENIE

(...)